

**Державна служба статистики України
Національна академія статистики, обліку та аудиту
Львівський торговельно-економічний університет
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Академія WSB, Домброва Гурнича (Польща)
Академія прикладних наук (Польща)
Науковий центр інноваційних досліджень (Естонія)
Вища школа менеджменту інформаційних систем (Латвія)
Кооперативно-торговий університет (Молдова)**

**МАТЕРІАЛИ
X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА
ГУМАНІТАРНИЙ АСПЕКТИ**

**присвяченої пам'яті першого ректора
Національної академії статистики, обліку та аудиту,
доктора економічних наук, професора,
заслуженого економіста України**

**Івана Ісаковича
Пилипенка**

Київ, 20 жовтня 2023 р.

УДК: 330.3+316.4](477)(082)

С 83

Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, Інтерсервіс, 2023. 622 с.

ISBN

Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції містять тези доповідей, повідомлень та виступів її учасників, у яких викладено наукові результати аналітичного осмислення сутності сучасних проблем модернізації соціально-економічного, гуманітарного, освітнього, наукового простору та перспектив розвитку України.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та студентів економічних та соціально-гуманітарних спеціальностей.

Адреса оргкомітету конференції:
Україна, 04107, м. Київ, вул. Підгірна, 1
тел.: (044) 486-15-02
e-mail: info@naso.edu.ua

Відповідальність за зміст представлених матеріалів несуть автори. Організаційний комітет залишає за собою право на літературне редагування та відмову від друкування тез у разі виявлення плагіату, невідповідності вимог оформлення, спрямованості програмним питанням заходу.

УДК: УДК 330.3+316.4](477)(082)

ISBN

Хаустов В. К. Статистичне забезпечення соціальної політики Європейського Союзу: досвід для України	502
Червона С. П. Індекс споживчих цін як індикатор рівня життя населення України в умовах воєнного стану	507
Щеглова Я. С. Проблеми достовірності і збору статистичних даних в умовах воєнного стану	511
СЕКЦІЯ 5. СОЦІОГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ НА ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ	
Guryeyeva L., Kolomiets S. Learning a Foreign Language in The Context of The Full-Scale Invasion of russia’s Invasion of Ukraine	516
Бучма І. О. Історична політика держави в умовах війни росії проти України	518
Бучма О. В. Соціогуманітарні аспекти взаємодії релігії, держави і права у дискусії російської війни проти України	520
Власюк Т. М., Фастовець Н. В. Напрями удосконалення системи державного управління фізичною культурою і спортом	523
Возняк Г. В. Адаптація ВПО до життя у приймаючих громадах: окремі інструменти підтримки	526
Гаврилюк Т. В. Релігійна самосвідомість в умовах змін соціо-політичних наративів	529
Городня Т. А. Соціальні аспекти розвитку держави в умовах війни	533
Горюнова М. М., Савенко Т. Д. Реалізація цілісної моделі навчання іноземної мови	536
Діденко Н. М. Формування змістовного компоненту культури усного наукового спілкування	538
Єрмоленко А. Д. Погіршення рівня життя населення в умовах повномасштабного вторгнення	541

пов'язані з життям, честю і гідністю людини (право на життя, свобода совісті, свобода релігії, свобода думки та ін.).

Отже, світський характер держави, модель державно-церковних та суспільно-релігійних відносин, що визначена в Конституції України [Див.: 3] і деталізована у низці законів та підзаконних актів, надійні гарантії й ефективне забезпечення та захист індивідуальних релігійних прав і свобод індивідів і спільнот (напр.: релігійних і етноконфесійних меншин) запобігатимуть переростанню війни росії проти України у світову й слугуватимуть стабілізації внутрішньої соціогуманітарної ситуації та сталому суспільному розвитку. Відтак, це детермінуватиме утвердження принципів верховенства права і законності, прискорить перемогу у війні з російською федерацією й сприятиме розбудові соціальної правової держави та Українського світу в повоєнний час.

Список використаних джерел

1. Бучма О. Релігійно-правовий вимір російської війни проти України на тлі суспільно-державних трансформацій ХХ—ХХІ століть. *Філософська думка*. 2023. № 1. С. 45 – 58.
2. Про відступ України від окремих зобов'язань, визначених Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/462-19#Text>
3. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

Власюк Тетяна Миколаївна,

кандидат економічних наук,

доцент кафедри смарт-економіки;

Фастовець Наталія Валеріївна,

доцент кафедри приватного та публічного права;

Київський національний університет технологій та дизайну

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ І СПОРТОМ

Фізична культура й спорт є однією з галузей соціальної сфери та виступає важливим інструментом у реалізації завдань соціальної політики держави, тому питання удосконалення системи державного управління фізичною культурою і спортом є актуальними.

Державне регулювання сферою фізичної культури і спорту регламентується Законом України «Про фізичну культуру і спорт» [1], який визначає «правові, соціальні, економічні й організаційні основи фізичної культури і спорту в Україні, участь державних органів, посадових осіб, а

також підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності у зміцненні здоров'я громадян, досягненні високого рівня працездатності та довголіття засобами фізичної культури і спорту».

Домбровська С. М., Вавренюк С. А. та Палюх В. В. стверджують, що галузь фізичної культури і спорту забезпечує регламентацію діяльності на рівні органів державної влади, що відповідно діяльність у галузі фізичної культури і спорту у галузь державного управління [2, с. 12]. Автори вважають, що державне регулювання окрім виконавчих органів у сфері фізичної культури і спорту та законодавчих документів включає також «матеріальні (реманент, спорудження, спеціальне устаткування, спортивне екіпірування, медичне забезпечення) та духовні цінності (різноманітні види спорту, інформація, твори мистецтва, гра, комплекси фізичних вправ, етичні й правові норми, що регулюють поведінку людини в процесі фізкультурно-спортивної діяльності й інше)» [2, с. 10].

Якщо розглядати становлення системи державного управління фізичною культурою і спортом, то у своєму дослідженні Романенко Л. узагальнила етапи формування системи державного управління фізичною культурою і спортом [3]:

- 1 етап – 1991–1999 рр. – відсутність чіткої концепції побудови органів державного управління. За цей період часу відбувалися зміни галузевих органів управління від міністерства до державного комітету, що підпорядковується Кабінету Міністрів України;

- 2 етап–2000–2013 рр. відбувався вплив адміністративної реформи, що обумовило створення урядових комітетів, які мали повноваження щодо попереднього розгляду питань і доведення проектів урядовим комітетам (зокрема урядовому комітету соціального й гуманітарного розвитку);

- 3 етап – розпочався ще у 2014 р. і триває наразі – триває децентралізація управління досліджуваною сферою, перерозподіл функцій Мінмолодьспорту з метою зменшення на нього надлишкового навантаження [3].

Саме процес децентралізації та розвиток місцевого самоврядування забезпечує розширення повноважень місцевої органів державної влади у сфері фізичної культури і спорту. Саме держава має сприяти створенню умов з метою ефективного розвитку цієї сфери на місцевому рівні. На думку Саннікової М., структурними елементами системи законодавчого регулювання у сфері фізичної культури і спорту є [4, с. 38]:

- законодавчі акти України – Конституція України, Закони України «Про фізичну культуру і спорт», «Про підтримку олімпійського, паралімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні», «Про антидопінговий контроль у спорті» тощо. До цієї групи також належать укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України тощо, що містять компоненти регулювання діяльності у сфері фізичної культури і спорту;

- законодавчі акти міжнародних та міждержавних організацій, міжнародні конвенції, загальновизнані принципи і норми міжнародного права, міжнародні договори у сфері фізичної культури і спорту;

- нормативні документи громадських та інших організацій сфери фізичної культури і спорту та їх об'єднань;
- моральні норми (спортивна етика, Кодекс честі олімпійця тощо)».

Вважаємо, що варто погодитись з думкою Чокля О., Фальковського А. [5] та Моргунова О. [6], що для України доцільною є орієнтація саме на європейську модель системи державного управління фізичною культурою і спортом, оскільки в її основу покладена «розгалужена пірамідально-ієрархічна функціонально-допоміжна структура системи публічного адміністрування», що передбачає стимулювання розвитку фізичної культури і спорту починаючи з дошкільних навчальних закладів, далі на рівні середньої освіти, у коледжах, у закладах вищої освіти; а також сприяння розвитку масового спорту шляхом формування мережі спортивних комплексів на рівні територіальних громад; організацію співпраці вітчизняних суб'єктів публічного адміністрування у сфері фізичної культури та спорту з міжнародними організаціями так між собою [6].

Як зазначає Журба М., наразі в умовах розвитку децентралізації в Україні доцільно запроваджувати європейський досвід державного управління, органам державного управління на місцях вивчати методи і системи управління, що ефективно функціонують в розвинених європейських країнах з метою впровадження їх власну систему управління [7, с. 56].

Досліджуючи засади державного управління сферою фізичної культури і спорту можна стверджувати, що воно знаходиться у стадії постійного розвитку і вдосконалення, чому сприяє зростання зацікавленості населення у здоровому способі життя, розвиток нових видів спорту, необхідність забезпечення і гарантування прав і свобод людини у цій сфері. Тому необхідним є реалізація основних принципів державної політики органами місцевого самоврядування.

Не дивлячись на війну, що триває на території України, держава реалізує на рівні окремих територіальних громад вдалі практики розвитку сфери фізичної культури і спорту. На майбутнє цей досвід має бути розповсюджений на всю територію України. Наразі в Україні доцільно прийняти ряд законодавчих актів, які б сприяли розвитку окремих видів спорту на рівні територіальних громад. Мають бути створені умови для розвитку масового спорту для всіх, що потребує розбудови доступної спортивної інфраструктури на рівні територіальних громад.

Особливої уваги процес розбудови державного управління у сфері фізичної культури і спорту на рівні територіальних громад буде заслуговувати з урахуванням необхідності соціальної реабілітації та адаптації важкопоранених військовослужбовців та людей із числа мирного населення, які отримали поранення, оскільки він є важливим не тільки для безпосередніх учасників чи їхніх родин, а для всього суспільства.

Список використаних джерел

1. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24 грудня 1993 року № 3808-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 14. Ст. 80.
2. Домбровська С. М., Вавренюк С. А., Палюх В. В. Державне регулювання фізичної культури та спорту в Україні : монографія. НУЦЗУ. 2020. 313 с.
3. Романенко Л. В. Організаційно-правові засади управління фізичною культурою та спортом в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків. 2019. 240 с.
4. Саннікова М. Актуальні проблеми правового регулювання та законодавства у сфері фізичної культури та спорту в Україні. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2019. № 3(71). С. 37- 42.
5. Чокля О.І., Фальковський А.О. Специфіка державно-правового регулювання фізичної культури і спорту в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. Випуск 2(31). С. 3-9.
6. Моргунов О. А. Адміністративно-спортивне право як підгалузь 119 адміністративного права України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя. 2012. 207 с.
7. Журба М. А. Зарубіжний досвід державного регулювання сфери фізичної культури і спорту. *Актуальні проблеми держави і права*. 2017. С. 51-57.

Возняк Галина Василівна,
доктор економічних наук,
провідний науковий співробітник;
ДУ «Інститут регіональних досліджень
імені М.І. Долишнього НАН України»

АДАПТАЦІЯ ВПО ДО ЖИТТЯ У ПРИЙМАЮЧИХ ГРОМАДАХ: ОКРЕМІ ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ

Війна в Україні, гостра фаза якої триває вже понад рік, окрім значних збитків та руйнувань, міграційної кризи і породженої нею значного навантаження на приймаючі громади, призвела до того, що все більшої ваги набувають проблеми захисту прав і гарантій внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та виконання належних зобов'язань держави в умовах посилення бойових дій. Питання надання публічних послуг, гарантування соціальних виплат, отримання спеціальних статусів, виплати вразливим верствам населення, захист прав дітей, забезпечення оперативного доступу до освітніх послуг, фінансова підтримка, забезпечення ВПО житлом – не повний перелік проблем, які потребують реагування і впровадження низки дієвих інструментів зі сторони різних рівнів публічної влади (національного, регіонального чи місцевого). З огляду на це важливо напрацювати та інформувати мешканців про такі інструменти, які сприятимуть адаптації, а відтак і інтеграції мешканців до життя у нових громадах.